

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Iktatószám: V/74/6/2019.

Szaniszló Csaba úr részére,

E-mail: kmt+request-12645-18bd7cae@kimittud.org

Tárgy: Közérdekűadat Közérdekű adat igénylés - Szakértőkkel és ügygondnokkal kapcsolatos információ

Tisztelt Uram!

„Közérdekűadat Közérdekű adat igénylés – Szakértőkkel és ügygondnokkal kapcsolatos információ” tárgyú **megkeresésével** kapcsolatban – az Ön által feltett kérdéseket is feltüntetve – az alábbiakról tájékoztatom.

1. Kérem, szíveskedjen tájékoztatni arról, hogy melyek azok a jogszabályok a polgári peres, büntető illetve közigazgatási eljárásokban amelyek rendelkeznek arról, hogy egy szakértői vélemény tartalmából mit lehet bizonyítékként értékelni.

I. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) vonatkozó rendelkezései alapján tájékoztatom, hogy a tényállás tisztázására sor kerülhet a rendelkezésre álló adatok alapján, vagy amennyiben a döntés meghozatalához nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, a hatóság bizonyítási eljárást folytat le. A bizonyíték felhasználhatósága, illetve a bizonyítás módja vonatkozásában az Ákr. 62. § (2) és (4) bekezdéséből szükséges kiindulni.

Az Ákr. 62. § (2) bekezdése a tisztességes eljáráshoz való jog biztosítékaként rögzíti, hogy minden olyan bizonyíték felhasználható, amely a tényállás tisztázására alkalmas. Nem használható fel azonban a hatóság által jogszabálysértéssel - például valamely titok megsértésével - megszerzett bizonyíték.

A közigazgatási hatósági eljárásban alapvetően a szabad bizonyítás elve érvényesül. A hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt, továbbá a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabad meggyőződése szerint értékeli. [vö. Ákr. 62. § (4) bekezdése] Emellett a jogalkotónak az Ákr. 62. § (5) bekezdése szerint törvényben, vagy kormányrendeletben lehetősége van arra, hogy egyes esetekben közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján kötelezővé tegye valamely okirat vagy más irat alkalmazását. Ezen esetkörökben a hatóság köteles a megjelölt okiratokat és egyéb iratokat beszerezni.

A szakértőkre irányadó rendelkezéseket az Ákr. 71. §-a és 72. §-a tartalmazza. Szakértő kirendelésének akkor van helye, ha az ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel az eljáró hatóság nem rendelkezik. Az Ákr. 71. §

(2) bekezdése ugyanakkor kifejezetten megtiltja a szakértő kirendelését abban az esetben, amikor ugyanabban a szakkérdésben szakhatóság állásfoglalását kell beszereznie a hatóságnak. Amíg a szakhatósági közreműködés egyfajta együtdöntési jogkört jelent; azaz az eljáró hatóság nem dönthet másként az adott szakkérdésben, mint amelyet a szakhatóság döntésében (szakhatósági állásfoglalásában) rögzít, addig efféle – a megállapítások tartalmát tekintve kötöttség – a szakértői vélemény tekintetében nem áll fenn.

Összegezve, a szakértői vélemény „csupán” egy az ügy érdemének bizonyításához szükséges bizonyítékok sorában.

II. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) vonatkozó rendelkezései alapján tájékoztatom, hogy a Kp. 78. § (1) bekezdése értelmében a közigazgatási jogviták elbírálása iránti közigazgatási perben és az egyéb közigazgatási bírósági eljárásban a bizonyításra a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény rendelkezéseit – a Kp. bizonyításról szóló XIV. Fejezetében foglalt eltérésekkel - szükséges alkalmazni. A bizonyítékokat a Kp. 78. § (2) bekezdése alapján egyenként és összességükben a jogvita tárgyává tett közigazgatási cselekmény megvalósítására folytatott közigazgatási hatósági vagy jogorvoslati eljárásban, azaz az ún. megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve szükséges értékelni.

A Kp. kétfelé bontja a hivatalbóliságot, megkülönböztetve a hivatalbóli vizsgálatot és a bizonyítás hivatalbóli elrendelését. Jellemzően az előbbi körben kerül sor a bizonyítás hivatalbóli elrendelésére, de lehetnek egyéb olyan esetek, amikor valamilyen okból (elsősorban a bizonyításra kötelezett gyengébb eljárási pozíciója miatt, például a kiskorú személyek esetében) a törvény a hivatalbóli vizsgálatot ugyan nem, de a hivatkozott tény, körülmény hivatalbóli bizonyítását lehetővé teszi.

A Kp. 80. §-ában találhatóak a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazására irányadó szabályok. A megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő a közigazgatási perben a perben kirendelt igazságügyi szakértővel azonos megítélés alá esik, szakvéleménye egyenrangú bizonyítékként szolgál. Ha a perben ezen felül szakértő alkalmazása indokolt vagy a szakértő idézése, a szakvélemény kiegészítése szükséges, a bíróság azonos szakkérdés tárgyában a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőt alkalmazza. Kirendelésre - a polgári perrendtartás szabályainak alkalmazásával - tehát akkor kerül sor, ha az például a szakvélemény kiegészítése vagy az ellentmondások feloldásának megkísérlése miatt indokolt. A perben felmerülő bármely más szakkérdésben a polgári perrendtartás szabályai szerint van lehetőség szakértő alkalmazására.

A fent ismertetett rendelkezésekből kiindulva tehát magát a szakértői véleményt szükséges bizonyítékként figyelembe venni, amelynek során a hatóság, illetve a bíróság a szakértői véleményt szabad meggyőződésének megfelelően értékeli; az abban szereplő megállapításokhoz a hatóság vagy bíróság döntése tartalma vonatkozásában kötelező erő nem társul.

III. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) tekintetében a Pp. határozza meg a bizonyítás szabályait. A Pp. 263. §-a a bizonyításra vonatkozóan alapelveként határozza meg a tényállás szabad megállapításának elvét, amely alapján a bíróság a perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas. A tényállás szabad megállapításának elve a Pp. indokolása szerint meghatározóan a szabad bizonyítási rendszerben mutatkozik meg. A szabad bizonyítás elve magában foglalja egyrészt a bizonyítás lefolytatásának formai szabadságát, másrészt

annak lehetőségét, hogy a bíróság bármely alkalmas eszközt bizonyítékként felhasználjon. A Pp. a bizonyítási eszközöket példálózóan nevesíti, azonban az nem tekinthető taxatív felsorolásnak.

A Pp. 267. §-a alapján a szakértő igénybevétele a bizonyítás egyik nevesített módja, a Pp. 268. § (2) bekezdése értelmében a szakértő bizonyítási eszköznek minősül, a szakvélemény pedig bizonyítéknak. A bizonyítékokra vonatkozó szabályok a szakvélemény teljességéről rendelkeznek, a teljes szakvélemény minősül bizonyítéknak.

A bizonyítékok szabad felhasználásának a Pp 269. §-ában a jogsértő bizonyítási eszközökre vonatkozó rendelkezések szabnak gátat. A Pp 269. § (1) bekezdése alapján jogsértő és a perben nem használható fel az a bizonyítási eszköz, illetve annak elkülöníthető része,

- a) amelyet az élethez és testi épséghez fűződő jog megsértésével vagy erre irányuló fenyegetéssel szereztek meg, illetve állítottak elő,
- b) amely egyéb jogsértő módon keletkezett,
- c) amelyet jogsértő módon szereztek meg, vagy
- d) amelynek a bíróság elé terjesztése személyiségi jogot sértene.

A bizonyítási eszköz a Pp. 269. § (2) bekezdésének megfelelően nyilvánvalóan jogsértő, ha ez a rendelkezésre álló bizonyítékok és adatok alapján tényként egyértelműen megállapítható. A bizonyítási eszköz nyilvánvalóan jogsértő voltát a bíróság hivatalból veszi figyelembe és erről a feleket tájékoztatja.

A Pp. 269. § (3) bekezdése alapján arra is van lehetőség, hogy a nem nyilvánvalóan jogsértő bizonyítási eszköz jogsértő voltára a bizonyítási eszközt előterjesztő fél ellenfele hivatkozzon. A perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően a fél akkor hivatkozhat a bizonyítási eszköz jogsértő voltára, ha arról önhibáján kívül utóbb szerzett tudomást és a tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül azt bejelenti.

A Pp. hivatkozott 269. § (4) bekezdése szerint a jogsértő bizonyítási eszközt a bíróság – az élethez és testi épséghez fűződő jog megsértésével vagy erre irányuló fenyegetéssel megszerzett, illetve előállított bizonyítási eszközt kivéve – kivételesen

- a) a jogsérelem sajátosságát és mértékét,
 - b) a jogsérelemmel érintett jogi érdeket,
 - c) a jogsértő bizonyíték tényállás felderítésére gyakorolt hatását,
 - d) a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok súlyát, és
 - e) az eset összes körülményeit
- mérlegelve figyelembe veheti.

A jogsértő bizonyítási eszközre vonatkozó szabályokat a Pp. 269. § (6) bekezdése szerint alkalmazni kell a bizonyításban közreműködő személy szakvéleményén alapuló bizonyítéokra is.

A Pp. 300. § (3) bekezdése értelmében szakértő a fél megbízása vagy kirendelés alapján alkalmazható. A törvény 316. §-a a szakvélemény értékelése keretében mind a kirendelt szakértő szakvéleménye, mind a magánszakértői vélemény tekintetében meghatározza, hogy mely esetekben tekinthetők aggályosnak. Az aggályosság következménye a hivatkozott szakasz (3) bekezdése alapján az, hogy a szakvélemény a perben bizonyítékként nem vehető figyelembe.

A Pp. a kirendelt szakértő szakvéleményét abban az esetben minősíti aggályosnak, ha

- a) hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit,
- b) homályos,
- c) önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy
- d) egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér.

Az a) pontban meghatározott aggályossági ok második fordulata a szakvélemény kötelező tartalmi elemeit említi. A szakvélemény kötelező tartalmi elemeit az *igazságügyi szakértőkről* szóló 2016. évi XIX. törvény 47. § (4) bekezdése határozza meg: a szakvéleménynek tartalmaznia kell

- a) a leletet,
- b) a vizsgálat módszerének rövid ismertetését,
- c) a szakmai ténymegállapításokat,
- d) a szakértő véleményét,
- e) ha az ügyben korábban vizsgálat lefolytatására került sor és a kirendelés erre kiterjed, a korábbi vizsgálatra vonatkozó adatok és megállapítások értékelését,
- f) a módszertani levélre történő utalást, illetve a módszertani levélben foglaltaktól történő eltérés esetén ennek indokait és
- g) az arra való utalást, hogy az igazságügyi szakértő mely szakterületen jogosult szakvéleményt adni illetve, hogy az igazságügyi szakértő vagy más személy eseti szakértőként járt el.

A magánszakértői vélemény aggályos, ha

- a) fennállnak a kirendelt szakértő szakvéleményével kapcsolatos aggályossági okok,
- b) a magánszakértő Pp. szerinti perbeli kötelezettségeit nem teljesítette,
- c) annak kiegészítése az ellenfél kérdései vonatkozásában nem történt meg,
- d) annak kiegészítése az ellenfél magánszakértői véleményével szemben a szakkérdés vonatkozásában fennálló ellentét indokai tekintetében, szóban nem történt meg, vagy
- e) közte és az ellenfél magánszakértői véleménye között szakkérdésben ellentét áll fenn, és az a)-d) pontban foglalt okok egyik magánszakértői vélemény tekintetében sem állnak fenn.

IV. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései alapján általánosságban az alábbiak szerint kívánom tájékoztatni:

A Be. Ötödik Része foglalkozik a büntetőeljárás egyik leghangsúlyosabb részével, a bizonyítás szabályaival, melyen belül rögzíti a bizonyítás általános szabályait, taxatív meghatározza az egyes bizonyítási eszközöket, a bizonyítási cselekményeket, továbbá az ezeket érintő részletszabályokat [Be. 163. §- 213. §]. A büntetőeljárásban a bizonyítás a büntető és a büntetőeljárási jogszabályok alkalmazásában jelentős tényekre terjed ki [Be. 163. § (1) bekezdés], melynek keretében szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz és szabadon alkalmazható minden bizonyítási cselekmény [Be. 167. § (1) bekezdés].

A bizonyítékok beszerzését követi a bizonyítékok értékelésének komplex feladata, mivel a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a bizonyítékokat – amelyeknek nincs törvényben előre meghatározott bizonyító erejük – egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét pedig az így kialakult meggyőződésük szerint állapítják meg [Be. 167. § (3)-(4)].

Ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni, aki a büntetőeljárásban az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) szerinti szakértő vagy eseti szakértő lehet [Be. 188. § (1) bekezdés].

Ez a szakértői közreműködés eredményezi a büntetőeljárásban a bizonyítási eszköznek minősülő szakvéleményt. A szakvéleményből származó bizonyíték a bizonyítás általános szabályaiban írt előírásának megfelelően önmagában és más bizonyítékkal összevetve kerül értékelésre a bizonyítékokat értékelő tevékenység keretében.

A szakvélemény önmagában való értékelése körébe tartozik annak vizsgálata, hogy az megfelelő kompetenciával, a Be.-ben meghatározott kizártsági okoktól mentes személytől származik-e, tartalmát tekintve megfelel-e a Szaktv. előírásainak és választ adott-e a kirendelő határozatban feltett kérdésekre.

A szakértő kirendelésének, a szakértői vélemény értékelésének, szükség esetén más szakértő kirendelésének feltételeit és részletszabályait a Be. 197-198. §-i, a Szaktv. 45-48. §-ai, valamint a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 63-67. §-ai tartalmazzák.

A szakvélemény szakértői vizsgálaton alapul, mely az esetek egyes részében a vizsgálandó személy kikérdezésén keresztül megvizsgálásával jár. A szakértőnek a szakvéleményt a Szaktv. 47. §-ában meghatározott követelményeknek megfelelően kell a kirendelő hatóság vagy bíróság elé terjesztenie, melynek csak egyik pontja, hogy a szakértő vélemény formájában kifejti szakmai álláspontját a kirendelésben szereplő, különleges szakértelmet igénylő kérdésben. Ezen túlmenően a szakvéleményben szerepelnie kell a leletnek, a vizsgálati módszer rövid ismertetésének és a szakmai ténymegállapításoknak is.

A szakvélemény követelményeire valamint a szakértői vizsgálatra az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008 (XII.31.) IRM rendelet tartalmaz részletes szabályokat.

A Be. 196. § (3) bekezdése garanciális okból – miután a megvizsgálandó személy a vizsgálat alkalmával nem vallomást tesz – rögzíti, hogy bizonyítékként nem használható fel a terheltnek, a tanúnak és a sértettnek a szakértő előtt tett azon közlése, amely a vizsgálat tárgyára, a vizsgálati eljárásokra és eszközökre, illetve a vizsgálat tárgyában bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokkal kapcsolatos, illetve az eljárás alapjául szolgáló cselekményre vonatkozik. Mindez tehát azt jelenti, hogy amennyiben a szakvélemény a szakértői vizsgálat leírásaként a megvizsgált személynek a vizsgálat tárgyát képező bűncselekményre vonatkozó nyilatkozatát tartalmazza, az bizonyítékként nem értékelhető.

Továbbá – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – nem fogadható el szakértői véleményként az sem, ha a szakértő jogkérdésben foglal állást [Szaktv. 47. §(6) bekezdés].

2. Kérem szíves tájékoztatásukat arról, hogy amennyiben büntető eljárásban ügygondnok van kijelölve kiskorúak képviselőre, melyek az órá vonatkozó szabályok, melyik szerv és mi alapján gyakorolja felette a törvényességi felügyeletet.

Az ügygondnok a büntetőeljárásban résztvevő személy képviselőjének biztosítására hivatott intézmény, a rá vonatkozó szabályokat a Be. 73. §-a tartalmazza. Fontos hangsúlyozni, hogy mint kizárólagosan a büntetőeljáráson belüli képviseltet biztosító intézmény, csak addig alkalmazható, amíg

adott személy státuszára vonatkozó anyagi jogszabályok szerinti törvényes képviselő biztosítására sor nem kerül (pl. a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:163. §-a szerinti eseti gyám kirendelése, akár ideiglenes jelleggel is).

Az ügygondnokot a Be.-ben meghatározott feltételek fennállása esetén a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság rendeli ki, illetve, ha a kirendelés oka megszűnt, intézkedik a felmentése felől. Ügygondnok kirendelésére kerül sor ha

- a törvényes képviselő a bűncselekményt az általa képviselt terhelttel együtt követte el,
- a törvényes képviselő érdekei az általa képviselt személy érdekeivel ellentétesek,
- a fiatakorú terheltnek, illetve a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel nem rendelkező sértettnek, vagyoni érdekeltnek vagy egyéb érdekeltnek nincs törvényes képviselője vagy a törvényes képviselő személye nem állapítható meg,
- a törvényes képviselő a jogainak gyakorlásában akadályozva van, vagy
- az őt érintő eljárási cselekmény időpontjában ismeretlen helyen tartózkodó sértettnek, vagyoni érdekeltnek vagy egyéb érdekeltnek nincs sem törvényes képviselője, sem meghatalmazott képviselője.

Ügygondnokként – az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi törvény) 36. §-ának megfelelően – ügyvéd vagy ügyvédi iroda rendelhető ki és a kirendelés hatálya a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tart, kivétel, ha az ügygondnok rendelésére azért került sor, mert az eljárási cselekmény időpontjában ismeretlen helyen tartózkodó sértettnek, vagyoni érdekeltnek vagy egyéb érdekeltnek sem törvényes képviselője, sem meghatalmazott képviselője nincs. Ez esetben a kirendelés hatálya csak az eljárási cselekmény befejezéséig tart.

Az ügygondnok rendeléssel összefüggésben, akár egy döntéssel is, a vádemelés előtt az ügyészség, a vádemelés után a bíróság a törvényes képviselőt kizárhatja az eljárásból.

Az ügygondnok kirendelés alapján látja el a feladatát, ezért a tevékenységével kapcsolatos észrevételek megvizsgálására a kirendelő jogosult. Tekintettel azonban arra, hogy ügygondnokként kizárólag ügyvéd vagy ügyvédi iroda rendelhető ki, az ügyvédi tevékenységhez kapcsolódó általános etikai előírások és a fegyelmi felelősségre vonást érintő szabályok ugyanúgy érvényesek, mint az egyéb ügyvédi tevékenység esetén (Ügyvédi törvény 107-143. §).

3. Kérem szíveskedjenek tájékoztatni arról, hogy amennyiben kiskorúak részére büntető eljárásban ügygondnok/eseti gyám kerül kirendelésre, kötelese-e az érintett kiskorúakkal felvenni a kapcsolatot, majd eldönteni, hogy az érintett kiskorúak érdekében áll-e az eljárás, illetve melyek azok a konkrét aktivitások amiket el kell neki végezni.

A Be. 73. § (5) bekezdése rögzíti, hogy az ügygondnokot – a törvényben meghatározott korlátozással – a törvényes képviselő jogállása illeti meg. A terhelt esetében ez azt jelenti, hogy a jelenléti, észrevételezési, felvilágosítás-kérelmi, indítványtételi, ügyirat-megismerési, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók, továbbá tájékoztatni kell őt a terhelt idézéséről, értesítéséről és a védővel közölt határozatokkal vele is közölni kell [Be. 72. § (1)-(2) bekezdés].

A sértett, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt esetében, ahogyan a törvényes képviselője, a képviselt személy Be.-ben meghatározott jogait gyakorolhatja [Be. 72. § (3) bekezdés]. Az

ügygondnokot érintő, a törvényben meghatározott fent említett korlátozás a törvényes képviselőt megillető jogosultságokhoz képest az, hogy az általa képviselt személynek a Be.-ben biztosított jogáról nem mondhat le, közvetítői eljáráshoz, magatartási szabály vagy kötelezettség előírásához nem járulhat hozzá, kivéve, ha ezzel az általa képviselt személyt nyilvánvaló károsodástól óvja meg.

Ahogy az a korábbiakban kifejtésre került ügygondnokként kizárólag ügyvéd vagy ügyvédi iroda rendelhető ki, így rá nézve – ide értve az által képviselt személlyel történő kapcsolatfelvételt is – az ügyvédi tevékenységhez kapcsolódó általános etikai előírások és a fegyelmi felelősségre vonást érintő szabályok érvényesek (Ügyvédi törvény 107-143. §).

4. Köteles-e a nyomozó hatóság ügygondnok kirendelésekor a határozat rendelkező részében belefoglalni, hogy a szülőnek az eljárásban szünetel a törvényes képviseleti joga és konkrétan miben áll az érdekellentét a szülő és a gyermek között?

Az ügygondnok büntetőeljárásba való bevonása kirendeléssel történik, a kirendelés pedig határozati formában ölt testet. A határozat formai és tartalmi követelményeit rögzítő Be. 363. §-a alapján a határozat rendelkező része tartalmazza az ügygondnokként kirendelt ügyvéd vagy ügyvédi iroda megnevezését, továbbá ha a kirendeléssel egyidejűleg a nyomozóhatóság vagy az ügyészség a törvényes képviselő büntetőeljárásból történő kizárásáról határozott, az erre vonatkozó rendelkezést.

A határozat indokolásában kerülnek kifejtésre az ügygondnok kirendelésére okot adó feltételek és azok a körülmények, amelyek a törvényes képviselő büntetőeljárásból való kizárását megalapozzák. Ez utóbbi abban az esetben lehetséges, ha a törvényes képviselő a bűncselekményt az általa képviselt terhelttel együtt követte el, illetve ha a törvényes képviselő érdekei az általa képviselt személy érdekeivel ellentétesek. E körülményekkel kapcsolatban a kizárásról döntő bíróság vagy hatóság álláspontját az indokolás tartalmazza.

Az ügygondnok kirendeléséről szóló határozat ellen a Be. 369. § (1) bekezdése alapján panasznak van helye, melynek a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Végezetül tájékoztatom, hogy az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI.17.) AB határozata értelmében a jogalkotásról szóló törvény garanciális szabályainak mellőzésével hozott minisztériumi és egyéb központi állami szervektől származó, jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, körlevelek, útmutatók, iránymutatások, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések kiadása és az ezekkel való irányítás gyakorlata alkotmányellenes, mert sérti a jogállamiság alkotmányos követelményét. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény sem tesz említést a minisztériumok jogértelmezési lehetőségéről.

Kérjük tájékoztatásunk szíves elfogadását.

Budapest, 2019. május 30.

Tisztelettel:

